

Potrošnik, ki sklene posojilo v tuji valuti, mora biti zmožen oceniti ekonomske posledice tega, da se za odplačilo posojila uporabi drugačen tečaj (prodajni menjalni tečaj tuje valute) kot za izračun zneska posojila ob njegovem izplačilu (nakupni menjalni tečaj tuje valute)

Nacionalno sodišče lahko nepošten pogoj nadomesti z določbo nacionalnega prava, da vzpostavi ravnotežje med pogodbenima strankama in pogodbo ohrani v veljavi

Direktiva o nedovoljenih pogojih¹ določa, da potrošniki niso zavezani z nepoštenimi pogoji, določenimi v pogodbi, ki jo sklenejo s prodajalcem ali ponudnikom. Vendar ta direktiva glede pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe ter ustreznost cene in plačila za izmenjane storitve, državam članicam omogoča, da v nacionalni zakonodaji za prenos določijo, da se ti pogoji izključijo iz presoje nepoštenosti, če so v jasnem, razumljivem jeziku. Madžarska zakonodaja, s katero je bila prenesena navedena direktiva, določa tako izključitev.

A. Kásler in H. Káslerné Rábai sta 29. maja 2008 z madžarsko banko sklenila hipotekarno posojilo, izraženo v tuji valuti. Banka je posojilojemalcema odobrila posojilo v višini 14.400.000 madžarskih forintov (HUF) (približno 46.867 EUR).

V pogodbi je bilo določeno, da se bo znesek posojila v švicarskih frankih določil po **nakupnem menjalnem tečaju** te valute, ki ga banka uporabi na dan izplačila. Na podlagi te določbe je bil določen znesek posojila 94.240,84 CHF. Vendar se v skladu s pogodbo znesek vsakega mesečnega obroka v madžarskih forintih določi dan pred zapadlostjo na podlagi **prodajnega menjalnega tečaja banke za švicarski frank**.

Zakonca Kásler sta pri madžarskih sodiščih izpodbijala določbo, v skladu s katero lahko banka zapadle mesečne obroke izračuna na podlagi prodajnega menjalnega tečaja za švicarski frank. Trdila sta, da je ta določba nepoštena, ker določa, da se za odplačilo dolga uporabi drugačen menjalni tečaj kot za njegovo izplačilo.

Kúria (madžarsko vrhovno sodišče), pri katerem je bila vložena pritožba, Sodišče sprašuje, ali se pogoj v zvezi z menjalnima tečajema, ki se uporabita za pogodbo o posojilu, izraženem v tuji valuti, nanaša na glavni predmet pogodbe ali na razmerje med kakovostjo in ceno storitve. Sprašuje tudi, ali je mogoče šteti, da je izpodbijani pogoj jasen in razumljiv, tako da ga je mogoče izključiti iz presoje nepoštenosti. Madžarsko sodišče nazadnje sprašuje, ali je nacionalno sodišče pristojno, da spremeni ali dopolni nepošten pogoj, če v primeru njegovega črtanja pogodbe ne bi bilo mogoče izvršiti.

Na prvem mestu, Sodišče poudarja, da je treba prepoved presoje nepoštenosti pogojev, ki se nanašajo na glavni predmet pogodbe, razlagati ozko in jo uporabiti le za pogoje, ki določajo bistvene storitve pogodbe. Kúria mora ugotoviti, ali je izpodbijani pogoj bistven element pogodbe, ki sta jo sklenila zakonca Kásler.

¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).

Sodišče poudarja tudi, da presoje nepoštenosti zadevnega pogoja ni mogoče izključiti na podlagi tega, da se navedeni pogoj nanaša na ustreznost cene in plačila za izmenjano storitev ali blago. Ta pogoj je namreč omejen na določitev menjalnega tečaja med madžarskim forintom in švicarskim frankom za namen izračuna odplačil, pri čemer pa ne določa storitve menjave, ki jo opravi posojilodajalec. Ker take storitve ni, stroškov na podlagi razlike med nakupnim in prodajnim menjalnim tečajem, ki jih nosi posojilojemalec, ni mogoče šteti za plačilo storitve.

Na drugem mestu, Sodišče poudarja, da je pogoj, ki določa glavni predmet pogodbe, izključen iz presoje nepoštenosti le, če je sestavljen v jasnem, razumljivem jeziku. Sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da ta zahteva ni omejena na formalno in slovnično jasnost in razumljivost. Nasprotno, v posojilni pogodbi morajo biti transparentno navedeni razlog in značilnosti mehanizma konverzije tuje valute. Kúria mora torej ugotoviti, ali je bil glede na oglase in informacije, ki jih je posojilodajalec predložil v okviru pogajanj za posojilno pogodbo, **normalno obveščeni in razumno pozorni potrošnik** lahko ne le seznanjen z razliko med nakupnim in prodajnim menjalnim tečajem tuje valute, ampak tudi zmožen **oceniti posledice uporabe prodajnega menjalnega tečaja za izračun obrokov odplačila in torej celotnega stroška posojila**.

Nazadnje, Sodišče poudarja, da če pogodbe tako kot v obravnavanem primeru zaradi črtanja nepoštenega pogoja ni mogoče izvršiti, **direktiva ne nasprotuje temu, da nacionalno sodišče v skladu z načeli pogodbenega prava nepošteni pogoj nadomesti z dispozitivno določbo nacionalnega prava**. Tak pristop namreč omogoča uresničenje cilja navedene direktive, ki je med drugim vzpostavitev ravnotežja med strankami, pri čemer pogodba, če je mogoče, ostane v veljavi.

Če taka nadomestitev ne bi bila mogoča in bi moral sodnik ugotoviti ničnost celotne pogodbe, bi bila lahko ogrožena odvrčalni učinek ugotovitve ničnosti pogodbe in cilj varstva potrošnikov. V obravnavanem primeru bi razglasitev ničnosti pomenila izterljivost celotnega preostanka dolgovanega zneska. Ta pa lahko presega finančno zmožnost potrošnika, tako da je kaznovan zadnji, in ne posojilodajalec, ki zato ni odvrnjen od določitve takih pogojev v svojih pogodbah.

OBVESTILO: Predlog za sprejetje predhodne odločbe sodiščem držav članic omogoča, da v okviru sporov, ki jih obravnavajo, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali mu predlagajo, naj odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793